

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
19 Septembrie st. v.
1 Octombrie st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 38.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

O rugăciune.

— Novelă. —

De Carmen Sylva.

(Urmare.)

Editha se 'ntorse 'nceet, și abia atingând pământul se retrase în odaia sa. Mamă sa ședea într'un scaun nalt pe podiul dela ferestă și torcea; mai nainte ea se uită prin ferestă, dar acuma nu-și redică ochii de pe tortul cel fin, ce curgea prin degetele sale. Editha se duse la feresta cealaltă, unde stetea o mare cadră de brodat, în care se pregătia o haină bisericăscă, pe care o făcea pentru Raoul. Ea începù să lucreze; dar acul în continuu i lunecă din degete și mânilor-i erau ume-de. Luă mărâma din busunar și începù a-și șterge mâ-nile. Odată de două ori își atinse și ochii, pândind fricosă, dacă n'a fost cumva observată de mamă sa? Dar mamă-sa tot torcea. Apoi și acul Edithai începù să umble 'n sus și jos mai iute, și ambele femei lucr-ară 'n tăcere mai multe ore.

Mama eră o femeie cu minte, care lăsă fiicei sale timp, în care dânsa nu se putea despărți de lucru.

Nici Tassilo nu se arătă, având simțul bunei cu-viințe, care i spunea că nu-i este iertat să se presin-teze timpuriu.

Berthalda se simțea învingătoare și nici decât nu-i viniă la socotelă să se depărteze nici cel puțin pe că-teva zile. Mai bine i convenia, de cumva bunica va merge singură la hirotonire; dar totodată i veni prin minte, că singură n'ar pute primi pe Tassilo, de oră ce dânsul încă nu s'a declarat.

Ea fu numai odată la Editha, i pitigă obrațul, găsi că dânsa e foarte palidă și se rentorse iute.

Raoul ingenunchiă în țella sa și cerea dela Dum-nețeu tărîe pentru învingerea satanei. Până, ce vèdù pe Editha, eră atât de pùternic; unde i-a perit dară vitejia? Nopti întregi stetea el cu piciorle gòle pe pe-tri; postia; ș-a făcut un bicu de piele și cu acela își tăia corpul. Ingenunchiă ore lungi și credea că se rógă lui Dumnețeu, dar dacă își viniă 'n ori, observă, că niște bucle blonde și o față rosaică se află între el și între cruce, spre care își fiesă ochii. Curata fecioră Marie i părea că este Editha, ângerii cuvioși aveau bu-zele Edithai, și sfințele martire il priviau cu ochii Edithai.

În sfârșit, perđendu-și cu totul puterile, cădù pe calcușul seu țapën și ore 'ntregi zăcù amorțit, ca să se deștepte și să setortureze de nou. Chiemarea lui de odată i apărù ca o grozăvie ce nu se pòte suportă, ca o fatalitate, ca un ce nenatural, ce este imposibil, și

mai târziu ierăș se condamnă pe sine pentru aceste gândiri pécătòse.

— Să fie acesta blăstêmul pécaturii maicei mele, — se întrebă el. — că corpul me învinge? sùnt dóră nevrednic de chiemarea naltă, care me așteptă?

Și acuș il cuprinseră niște ferbinteli, încat cugetă că trebuie să ardă; acuși il nepădiau frigurile și dinții-i tremurau de frig.

— Nici unul din tinerii noștrii nu se supune mai serios. — diceau reverenții părinți.

Ei iertară pe Raoul să petrecă câte ore va voi în biserică; cântările păreau a-l însufleși și a-l liniși; dar vocea arginție a Edithai i resună și din cântecele monachilor.

În sfârșit se putù stăpâni; simți de nou întregul amor ferbinte pentru sfânta sa chiemare, la care se așteptă ca la un favor excepțional al bunetății Dumne-țeesci. I părea ca și când ar fi murit și ar fi fost în-mormântat, și dânsul — ca un spirit fără corp — ar plană sus deasupra pământului și chinurilor sale. Fața lui deveni cu totul transparentă și strălucia în glorie; nici luptele-i nu-i mai apăreau ca un pécac, ci ca jertfa cea mai înaltă, ce a adus lui Dumnețeu, singura, ce înima lui a avut. Apoi începù să serbeze ore fericite în țela sa; și i părea, că suferințele grozave acuma planéză asupra lui ca niște rugăciuni sfinte. El nu mai eră Raoul, eră servitorul lui Dumnețeu, căruia voia să remănă în curăție și sfințenie.

Berthalda își luă remas bun dela Editha, spunên-du-i ziua și ora în care se va face hirotonirea lui Raoul.

— Cât de fericit are să fie dânsul! — respunse Edi-tha, întimpinând cu suris blând ochii întrebători ai ami-cei sale.

— Și nu-ți pare rău de el? — întrebă Ber-thalda.

— Eu? Dar tocmai atunci n'aș iubi pe Raoul, când mi-ar părè rău de el.

Berthalda povesti lui Tassilo aceste cuvinte și adause:

— Nu așa pricep eu amorul.

— Nu? — țise Tassilo, — căci acesta este un alt soiu de iubire.

— Decât care?

— Ca cele mai multe.

— Blondinii sùnt în general reci.

— Așa gândești?

— Da, eu așa cuget, — țise Berthalda hotărît și privi lung în ochii lui.

— Brunetii sùnt dóră și prè infocați?

C e e n o u ?

Sciri personale. *Domna Elena*, soția răpăusatu-lui principe Cuza, se află la Iași cu fiul său Alesandru care-și face voluntariul de un an în armată. — *Principele Bulgariei* a petrecut câteva zile la curtea re-gescă română în Sinaia, apoi s'a rentors prin București în capitala sa.

Hymen. *Dl Paul Budiu*, profesor la gimnasiul ro-mân din Brașov, în duminica trecută ș-a serbat cununia cu domnișora Filotea Moldovenescu în Brașov.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. c. din giurul Gherlei se va ține estimp în comna Cheșeu la 15 și 16 octombre st. n. Vor lua parte protopopii ca presidenti ai reuniunilor filiale, preo-ții ca directori școlari, apoi toți învățătorii și alții cari se interesază de înaintarea învățământului. Președintele Reuniunii este Rds. D. canonic Mih. Șerban, secretarul dl Ioan Hodorean.

Societăți de lectură. Tinerimea noastră școlară dela diverse institute ș-a reconstituit societățile de lec-tură. Din Cluș ni se scrie, că societatea academică „Julia” a studenților români dela universitatea de acolo ș-a constituit biroul astfel: președinte Andreiu Micu, vice-președinte Vasiliu Dumbrava, secretar al esternelor Ioan Albu, secretar al internelor Alesandru Ciacian, cassariu Laurențiu Pop, controlor Nestor Vaca-rean, bibliotecar Const. Pop, membrii de incredere Augustin Chețian și Dionisiu Longin. — Societatea de lectură a junimei studiose din gimnasiul dela Blaș s'a constituit astfel, sub președința dlui profesor Ciriac B. Groze: vice-președinte Basiliu Ternovean, notar Dimitrie Scurtu, bibliotecar Alesandru Circa, redactor al foiei Societății Petru Simu, cassar I. B. Hodoș, vice-biblio-tecar Petru Suci.

Școlile din Năsăud. Din raportul gimnasiului din Năsăud și a celorlalte școli susținute asemenea din fon-dul școlar central grănițeresc din Năsăud, scotem ur-mătoarele date: În gimnasiu au fost 16 profesori și 194 studenți: La școla normală de băieți cu 4 clase, din Năsăudu, au fost 11 profesori și 119 elevi, la cea de fete cu 4 clase 52 eleve. Școla normală din Monoru cu 4 clase a avut 5 profesori, 65 elevi. Școla normală din Borgo-Prund cu 4 clase, 5 învățatori și 125 elevi. Școla trivială din Sengeorgiu, cu 2 clase, 3 învățatori și 38 elevi. Școla trivială din Telciu cu 2 clase trei învățatori și 38 elevi. Școla trivială din Zagra cu 2 clase, 3 învățatori și 21 elevi.

Congresul studenților români ținut la Băcău în România s'au închis. Una din hotăririle votate de con-gres a fost, precum cetim în „Bin. Publ.”, eliminarea ovreilor din sinul său. Anul viitor, congresul studenților se va întruni la Turnu-Severin. Din „L'Ind. Roum.” ađaugem, că după ce delegațiunea s'a rentors din Ter-gul-Oena, unde a onorat memoria lui Constantin Ne-gri, s'a dat un banchet, apoi reprezentațiune în bene-ficiul școlei de meserii, la care au asistat toți studenții și toate somitățile civile și militare ale orașului. După încheierea congresului, studenții au dus în corpore un bust al lui Negru și l'au oferit gimnasiului orașenesc. Dni N. Ganea și Niculescu pronunțară discursuri cu această ocaziune.

Un tren cădută în apă. O grozavă nenorocire s'a întâmplat la 23 septembrie aprópe de Esseg. Tren-ul care trecea în ȕua aceea la miédăđi podul peste riul Drava a cădută în apă, căci podul s'a surupat sub el. Pe tren se aflau ostași cari se rentorceau din Bos-

nia acasa în ținutul dela Nyiregyháza. 28 de énsi au perit în valuri, între ei și un civil. Mulți au fost răniți.

Necrolog. *Sever Antoniu Marcusiu*, fost profesor în gimnasiul de Beiuș, a murit la Șimleu în 20 sept. în etate de 28 ani; il plâng părinții Florian Marcusiu jude reg. în pensiune și Francisca Hora, frații și su-rora: Augustin, Emilia măritată Vasiliu Pop, Quint și Antoniu. Răpăusatul a fost un profesor diligent, care a scris mai de multe ori și în foia noastră. Fie-i țerina ușoră!

Ghicitura de șac

de B. O. Popescu.

căt	C-	des-	sus	rit	rit	scri-	că
rău	es-	de-	sí	pe	l-	spi-	spi-
a-	ci,	ocru.	jun-	me-	un	vinși,	e-
te	me-	gă-	că	a,	fi	l-	mult
Și	r-	gem	di-	a-	rii	ri-	con-
ind	Dăeu :	dé-	l'ar	n'am	v-	mai	y-
m-	a	di-	lalți	n	cre-	to-	le
pre-	Scri*	e-	ne	că-	celor-	S-	de

Se póte deslegá după săritura calului.

Terminul de deslegare e 9 octombre. Ca totde-una, și de astă-dată se va sorti o carte între desle-gători.

*

Deslegarea ghicitei de șac din nr. 32 :

Cum aș vré o! Dómne sfinte,
Ca să n'o fi cunoscut;
Ori să nu-mi mai fie dragă,
S'o urésc ș-apoi s'o uit!

de V. B. Muntelescu.

Bine au deslegat-o dómnele și domnișorele: Elena Zacharia n. Daminescu, Emilia Pop n. Marcus, Emilia C. Nicóra, Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Eufemia Duma, Rosa Bozanciu, Amalia Crăciun, Maria Popescu, Alesandrina Muntean, Minodora Micșunescu.

Premiul l'a căștigat domnișora Emilia C. Nicóra în Deva.

Călındarul săptămânei.

ȕua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sër-bătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminecă	19	1	M. Trofim.	6 —	5 37
Luni	20	2	Muc. Eustatie.	6 2	5 35
Mărți	21	3	Apost. Codrat.	6 3	5 33
Mercuri	22	4	Mța Foca.	6 5	5 31
Joi	23	5	† Zemislir S. Ioan B.	6 7	5 29
Vineri	24	6	M. Tecla.	6 9	5 27
Sâmbetă	25	7	Cuv. Eufrosina.	6 11	5 24

Proprietar, redactor respundător și editor : IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.